

CEHENNEMDEN ÂZATLIK BERATI

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fihi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. es-Salâtü ve's-Selâmü alâ seyyidinâ Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebi ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ. Emmâ ba'd:

Fe kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

*مَنْ صَلَّى أَرْبَعِينَ يَوْمًا صَلَاةَ الْفَجْرِ وَالْعِشَاءِ الْآخِرَةِ
فِي جَمَاعَةٍ، أَعْطَاهُ اللَّهُ بَرَاءَتَيْنِ: بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ،
وَبَرَاءَةً مِنَ النِّفَاقِ*

Men sallâ erbaîne yevmen salâte'l-fecri ve'l-işâi'l-âhireti fî cemâatin a'tâhullâhu berâeteyni berâeten mine'n-nâri ve berâeten mine'n-nifâki.

a. Kırk Gün Cemaatle Namaz Kılmak

Tirmizî hadîs-i şerîfi Enes radiyallahu anh'ten rivayet etmiş. “Sahih hadîs-i

şerîftir.” diye buyurmuş. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

Men sallâ erbaîne yevmen salâte'l-fecri ve'l-işâi'l-âhireti fî cemâatin a'tâhullâhu berâeteyni. “Kim kırk gün cemaatle namaz kılsa cemaati kaçırmadan camide cemaatle namaz kılsa imamın ilk *Allahu ekber* diye namaza duruşuna yetişmek şartıyla -öteki rekâtlara sonradan kavuşmak değil- bu zât için iki tane berat yazılır.” *Berâeten mine'n-nâri.* “Cehennemden âzatlık beratı.”

“Sen cehenneme girmeyeceksin, cehennemden kurtuldun. Hürsün, âzat oldun...” diye cehennemden âzatlık beratı yazılır.

Ve berâeten mine'n-nifâki. “Sen müna-
fık değilsin, müna-
fıklıktan âzat oldun!”

b. Cehennem En Aşağı Mertebesi

Müna-
fıklıktan beraat ettiğine dair eline berat verilir.

Müna-
fıklık çok kötü bir şey!

Müna-
fıklık eğer imanda oluyorsa mü'min olmadığı hâlde mü'minmiş gibi davranıyorsa cehennem en aşağı tabakasındadır! Çünkü

hem kâfirdir hem de bir aldatmaca yapıyor. Açıkça kâfirliğini de söylemiyor, aldatıyor.

İnne'l-münâfikîna fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâri. “Cehennemın en aşağı tabakasına atılacaklar.”

Eğer münafıklık; amellerinde, yaşantısında, icraatında ise bu imandaki münafıklıktan daha hafifçe bir şey, biraz daha hafif. O da çok kötü bir şey!

Peygamber Efendimiz;

“Münafığın alameti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler. Vaat ettiği zaman vaa-dinden döner. Kendisine güvenildiği zaman güveni boşuna çıkartır, hıyanet eder.”

Münafık; dönek, kaypak bir insan!

Mü'min, iyi bir insan da bu sıfatlardan bazıları kendisinde varsa; söylediği zaman yalan söylemek, sözünde durmamak, vaadini yerine getirmemek, güvenildiği zaman güveni boşa çıkartmak vs. O zaman münafıklıktan bir miktar var, bir parça var, demektir. Onun da cezası vardır.

Peygamber Efendimiz;

“Sabah ve yatsı namazlarına münafıklar gelemez. Onun için siz sabah ve yatsı namazına gelmeye gayret edin! Çünkü gelmezseniz münafıkların arasına katılırsınız, o duruma düşersiniz!” diye bildiriyor.

Demek ki biraz gevşekçe oldu da ibadetleri yamuk yapmaya başladı mı o zaman da münafıklık oluyor.

Ama bir insan kırk gün, ilk *Allahu ekber*'i de kaçırmadan, namaza duruş tekbirini de kaçırmadan camiye gelirse iki tane berat yazılır, diploma, lisans eline verilir: Cehennemden azatsın! Sen münafık değilsin, münafıklıktan uzaksın, berîsin, âzatsın!

Çok güzel!

Allah bizi camisiz, Cumasız, cemaatsiz bırakmasın!

Cami çok mühim bir müessese, çok kıymetli bir müessese! İnsana çok sevap kazandıran bir müessese! Cami çok faydalı bir müessese!

Allah bizi camisiz bırakmasın. Camiden de uzak bırakmasın, camiye de ihmal ettirmesin. Camilerimizi de içindeki uygunsuz kişiy-

lerden; imamlardan, müezzinlerden dolayı tatsız tuzsuz hâle de getirmesin.

Adam camiye gidecek ama imam berbat, müezzin berbat! Hâllerini biliyor, görüyor; oraya gidemiyor.

İmam kravatlı, sinekkaydı tıraşlı; bir acayip adam! İmam mı değil mi; kahveye gider, bacak bacak üstüne atar, oyun oynar, kâğıt oynar, sigara içer...

Allah Allah! Fesubhanallah! Tevbe yâ Rabbi, tevbe tevbe! Yahu bunlar ne biçim hâller!..

Yaptığı işlere cemaat akıl mantık erdiremez.

Ondan sonra da;

“Bugün cuma günüdür: Çiçek haftası bayramı, ağaç dikme haftası, çiçek aşısı olma haftası, verem aşısının faydaları...”

Allah Allah! Burası dispanser mi ibadethane mi, ne oluyor?

Halk eğitimiymiş!

Bazı yöneticiler, bazı dernek başkanları, bazı imamlar, müezzinler camiye böyle tatsız tuzsuz yapar, illallah dedirtir.

Cami ihlâs merkezi, iman merkezi olsun!

“Hocam bu biraz camiye dil uzatmak olmuyor mu, vicdanın nasıl elveriyor da nasıl söylüyorsun?..”

c. Mescid-i Dırâr

Peygamber Efendimiz’in zamanında bile Mescid-i Dırâr diye mescit vardı!

Mescid-i Dırâr ne demek?

“Müslümanlara zarar verme mescidi” demek.

Kubalı müslümanlar Kuba’da mescit kurdu; Medine’ye, Medine-i Münevvere’ye yakın. Peygamber Efendimiz orada namaz kıldı vs. Ondan sonra oranın münafıkları; dışı müslüman, içi kâfir herifler Allah’la Resûlullah’la zıtlaşmış harp etmiş bir herifi başkan olarak tekrar getirmek için bir toplum teşkil edelim diye orada ikinci bir mescit yaptılar. Kuba’da Peygamber Efendimiz’in mescidinden ayrı [ikinci bir mescit yaptılar].

“Cemaat oraya gitmesin de bizim tarafa gelsin... Sonra bir de Şam’a kaçmış olan falanca herif de başımıza geçer...”

Teşkilatlanma hazırlığı! Camiyi de araç olarak kullanacaklar!

Âyet-i kerîme indi:

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ
يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

Lâ teküm fîhi ebedâ le-mescidün üssise ale't-takvâ min evveli yevmin ehakku en tekûme fîhi fîhi ricâlün yuhibbûne en yetetahherûne vallâhu yuhibbu'l-muttahhirîne.

*Lâ teküm fîhi ebedâ.*¹ “Ey Resûlüm! Sakın o heriflerin muzırlık mescidinde asla namaz kılma!”

Ebedâ; “asla” demek.

Lâ teküm fîhi ebedâ le-mescidün üssise ale't-takvâ min evveli yevmin ehakku en tekûme fîhi fîhi ricâlün yuhibbûne en yetetahherûne vallâhu yuhibbu'l-muttahhirîne.

¹ 9/Tevbe, 108.

“Takvâ duyguları üzerine kurulmuş olan mescit hiç şüphe yok ki içinde namaz kılmaya çok daha layıktır. O ilk mescitte kıl. O heriflerin mescidinde sakın namaz kılma!” *Fîhi ricâlün yuhibbûne en yetetahherûne.* “O takvâ üzerine kurulmuş olan o mescitte ne temiz insanlar var, çok temizlenmeyi seven insanlar var.”

Vallâhu yuhibbu'l-muttahhirîne. “Allah tertemiz olmayı isteyenleri sever!” diye o mescitte kılmasını, öteki mescide gitmemesini emretti.

Demek ki mescitler bile siyasetlere, davalere, dalkavukluklara, münafıklığa âlet olsun diye kurulabilmiş; o zaman bile bir çeşit muzırlıklar yapılabilmiş!

Allah bizim mescitlerimizi takvâ mescidi eylesin. Müttakîlik, ihlâs, iman-ı kâmil, ahlâk-ı cemîle mescidi eylesin. Allah'ın sevdiği mescit eylesin, rahmet nazarıyla nazar ettiği mescit eylesin. Bizi de mescitlerden bir namaz vakti bile ayrı tutmasın.

Şeytan, insanın camiye gelmesini engellemek için her türlü şeytanlığını ortaya döker. Her türlü sanatını gösterir. Yeter ki o

şahıs camiye gidemesin! Ya uykusunu sevdirtir ya soğuktan korkutur, tembelleştirir ya bir iş çıkartır...

Tam namaza gideceği sırada telefon çalar:

“Yahu şimdi ben bu telefon açarsam cemaati kaçıracam. Çok da ısrar etti, herhalde mühim bir şey...”

Açarsın, Türkiye’den telefon; yirmi dakika konuşur!

Gitti namaz!

Namaz gitti! Hadi bakalım, buyur!

Şeytan çok oyunlar oynar, çocuğu ağlatır. Nasıl yaparsa neresini kurcalıyorsa çocuk basar yaygarayı! Anası namaza durdu mu anasının namazı berbat olsun diye çocuk ağlar!

Yavrucuğum, anan yanında işte! Eteğini tut, ne istiyorsun...

Hüngür hüngür, zırlı zırlı, barıl barıl ağlar. Sümüklü salyalı gözyaşları vs.

es-Selâmü aleyküm verahmetullâh, es-Selâmü aleyküm verahmetullâh!

Kucağına [alınca] susar!

“Fesubhanallah, bu çocuğa ne oldu?”

Ne olacak: Şeytan bir yerlerini kurcaladı, bağırttı; anasının namazını berbat etti!

Şeytanın işleri çoktur!

Allah bizi şeytana mağlup düşürtmesin. Nefsin esiri etmesin. Cami sevgisini gönlümüzden çıkarttırmamasın. Cami yapmak çok sevap, camiye gitmek de çok sevap; cemaatten, camiden, Cuma’dan ayırmasın.

d. İkinci Namazı Sonrası Hayır İfâ Etmek

مَنْ صَلَّى الْعَصْرَ، فَجَلَسَ يُمْلِي خَيْرًا حَتَّى يُمْسِيَ، كَانَ
أَفْضَلَ مِمَّنْ أَعْتَقَ ثَمَانِيَةَ مِنْهُ وَوَلَدَ إِسْمَاعِيلَ

Men salle'l-asre fe celese yümlî hayran hattâ yümsiye kâne efdale mimmen a'teka semâniyâte min veledi İsmâîle.

Enes *radıyallahu anh'ten* Peygamber Efendimiz rivayet eylemiş ki;

Men salle'l-asre fe celese yümlî hayran
“Kim ikinci namazını kılsa namazdan sonra hayır imlâ ederek, yazdırarak, hayır ifâ ederek oturursa...”

İmlâ etmek; “bir şeyi yaptırmak” mânâsına geliyor.

“Hayır yaptırarak, hayır yazdırarak hayır yaptırarak...”

Ya hoca olacak, talebe yetiştirecek; demek olabilir.

İkindide oturdu; akşam oluncaya kadar hayır yaptırıyor, hayır ifâ ediyor, hayır icrâ ediyor, hayır imlâ ediyor.

Ya “ilim öğretmek” mânâsına gelir ya da artık o mânaya gelmiyorsa “Hayır hâsıl olacak bir şeylerle vaktini doldurur.” mânâsına, “Hayırla vaktini doldurur.” mânâsına.

Camide Kur’an okur, tesbih çeker vs.

Kâne efdale mimmen a'teka semâniyâte min veledi İsmâîle. “Caminin içinde akşama kadar ibadetle meşgul olursa İsmail *aleyhisselam*’ın mübarek sülalesinden, evladından sekiz tane köle, esir düşmüş insanı âzat etmek sevabından daha çok sevap alır!”

Arapların en asaletli ailesi İsmail *aleyhisselam*’ın soyudur. Çünkü o Hacer validemize geldi. Zemzemi Allah onlara buldurdu. Orada yerleştirdi. Sonra Cürhüm kabilesi geldi,

oturdular. İsmail *aleyhisselam* onlardan kız aldı, çoğaldılar vs.

Arap'ın en asil kabilesi Kureyş'tir. Kureyş'in de kökü İsmail *aleyhisselam*'a dayanır. En kıymetli insanlar!

En kıymetli yer de Mekke'dir. En kıymetli yerde oturuyorlar. En kıymetli ibadethane de Kâbe'dir. Onun yardımıyla, hizmetiyle meşgul oluyorlar ve orada ibadet ediyorlar. Bunlar, çok kıymetli insanlar. Aynı zamanda mübarek, mübarek insanlar.

“İkindiden sonra akşama kadar oturmak, onlardan sekiz tane köle âzat etmekten daha iyi olur.”

En güzel vakitlerden birisi sabahtan güneş doğuncaya kadarki zamandır. Bu zaman, günün evveli çok sevaptır. Bir de ikindiden sonra; akşama kadar, günün bitimi çok sevaptır. Bu vakitleri ibadetle geçirmek hakkında çok hadîs-i şerîfler vardır. Çok kıymetli!

“Sabahın köründe elinin körü hoca! Ya-tağa girip yatmak varken ne diye bizi böyle oturtturuyorsun, bağıyorsun?..”

e. Sabah Namazını Cemaatle Kıldıktan Sonra Zikirle Meşgul Olmak

مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ، ثُمَّ قَعَدَ يَذُكُرُ اللَّهَ حَتَّى
تَطْلُعَ الشَّمْسُ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ
وَعُمْرَةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ.

*Men salle'l-fecre fî cemâatin sümme ka-
ade yezkürullâhe hattâ tatlua's-şemsü süm-
me sallâ rek'ateyni kânet lehû ke-ecri hacce-
tin ve umretin tâmmetin tâmmetin tâmme-
tin.*

Tirmizî, Enes *radiyallahu anh'* ten rivayet etmiş. Hasen hadîs-i şerîftir, demiş.

“Kim sabah namazını cemaatle kılarsa sonra oturup güneş doğuncaya kadar zikrullahla meşgul olur, sonra kalkıp iki rekât namaz kılarsa onun için o gün böyle yapması ona bir hac ve umre yapmak kadar sevap kazandırır!”

Hacca gitmediği hâlde beldesinde durduğu hâlde bir hac ve umre yapmış kadar sevap kazanır. Tam bir hac ve umre, tam bir hac ve umre, tam bir hac ve umre!

İşte ondan dolayı sabah namazından sonra fırsat yakaladık mı, cemaati bulduk mu fırsatı değerlendiriyoruz.

Hadis okuyoruz.

“Oturup zikrullah yapalım...”

Tamam, hadis okumak da zikrullahtır. Zikrullah da yapsak olur hadis de okusak olur!

Hangisini yapalım?

Bu devirde hadis okumamız daha iyi, çünkü bilgimiz az!

Dün akşam Diyanet’in TRT International kanalından Marmara ilâhiyat fakültesi doçentlerinden Doç. Dr. Asaf Demirbaş’ın sarı kravatlı, kabak kafalı bir doçentle konuşmasını izledim, dinledim.

“İslâm şudur da, bu değildir de, müslümanlar anlayamamışlar da, yanlışmış da bilmem ne imiş de...”

Şu adam kimmiş, adını öğreneyim, diye de sabrettim. Programın sonuna kadar da dinledim.

Asaf [Demirbaş] bizim fakülteden mezun bildiğimiz bir kimse, ötekisi kim? Biri mâlum da ötekisi kim?

Dinledim dinledim, hiç... Mesnetsiz desteksiz, abur cubur, hava civa...

“İslâm çalışmayı severmiş...”

Hiç âyet hadise dayalı bir şey yok! Hep müslümana tenkit var, hep müslümanı hor görmek var! Sanki Batılı bir papaz konuşuyor da müslümanları, ulemayı, ecdadımızı hepsini kötülüyor gibi! Ecdadın her şeyi kötü! Bu kravatlılar çıkmasaydı şap gibi yanmıştık!.. Ortallığı bunlar düzeltiyorlar televizyondan! Hem de dünyayı da düzeltiyorlar, Avustralya'ya kadar seyranı mümkün oluyor. Bunları dinlemesek hapi yutacak, tembellikten sırt üstü yata yata sırtımız yara olacak; bunları dinliyoruz da kalkıyoruz biraz çalışıyoruz da vatan millet Sakarya, ortalık düzeliyor...

Bunların sayesinde! Bunlar ecdada ver-yansın ediyorlar. Hurafeymiş bilmem ne diye âyet olan hadis olan konuları tenkit tenkit!..

Senin hâlin ne yahu?

Fesubhanallah. İslâm'ı bir bu iyi biliyor!
Ne İmam-ı Âzam, ne İmam Şâfî, ne Abdul-
kâdir-i Geylânî ne Nakşibend hazretleri, ne
İmam Serahsî, ne İmam Tirmizî... Onlar muta-
assıp, onlar yobaz; bunlar ilerici, bunlar ay-
dın, bunların kafalarının içi -dört yüz mumluk
lamba yanıyor- pırıl pırıl!

Hava bu, anlatım hava bu!

Asaf;

“Hocam, Kur'ân-ı Kerîm'de eski ümmet-
lerin kıssalarının anlatılması ne oluyor?” di-
yor.

O da bir cevap veriyor, başka bir şey da-
ha soruyor; bir cevap veriyor... Karşılıklı pas-
laşa paslaşa hasta ettiler beni! Seyrederken
hasta oldum! Fesubhanallah!

Âyetler var, hadisler var. Âyetler hadis-
ler bilinmeyince İslâm anlaşılmaz! Bu herifle-
rinin de lafları bir çuval *rubbish*, götür at!

Bir şeye dayanmıyor; kendi kafasına göre
karalıyor, kendi kafasına göre hedef seçiyor,
düşman üretiyor, kafasına göre ona saldırı-
yor!..

Bir çocuğun hayalinden bir şey kurup oynaması gibi öcüler icat ediyor vs. Hiç halkımızın, ecdadımızın iyi bir tarafı yokmuş gibi; sanki bütün ilerlemeleri bunlar yapmış gibi, sanki Avrupa'da tarih sevgisi yokmuş gibi!..

f. Ecdad Sevgisi

“Tarihi sevmeyeceğiz, Osmanlı ne oluyormuş da bilmem neymiş de nostalji...”

Bir de onu öğrendiler: Nostalji!

Nostaljiye düşmeyecekmişsin! O mâziyi sevmek hastalıklıdır...

Ecdadı sevmeyeceğiz de ne yapacağız?

Bin yıllık kitap okunuyormuş, okunmazmış!..

İşte bu yüzyıllık kitap, hadîs-i şerîf. Bunun içindeki hadîs-i şerîfler de bin yıllık kitap, onlar da hadis kaynakları; niye okunmasın?!..

Ben bir bu devirde yazılmış tefsir kitaplarını okuyorum. Bir de ciddi, hadîs-i şerîfe dayalı İbn Kesîr tefsirini okuyorum.

Yahu eski alimler alimmiş, bu yeniler eskiyi bile tam nakledemiyorlar! Onu okuma-

yınca yamuk oluyor, insanın yeniden okuduğu bilgisi bile yamuk oluyor!

Bizim bir hocamız vardı. Babası onu Türkçe tefsir okumaktan yasaklamış, men etmiş. “Arapça’sını, ana kaynağından oku!” demiş.

Çünkü naklederken düşürüyorlar. Pek çok şeyleri düşürüyorlar, değiştiriyorlar. Nakli bile doğru düzgün yapmıyorlar.

Allah *celle celâlüh* bizim ilmimizi irfanımızı ziyade eylesin. Bu devirde çok ihtiyacımızdan hadis okuyoruz. Yoksa okumasak biz de fittırırız biz de sapıtırız biz de kravat takarız biz de altın yüzük takarız biz de hadîs-i şerîflerde yasak olan Peygamber Efendimiz’in “Yapmayın!” dediği şeyleri yapar, şaşırırız, sapıtır gideriz!

Sakalla takkeyle iş olmazmış...

Peki, kravatla mı olur?!..

Ben sakalı bıraktığım zaman, cübbeyi giydiğim, sarığı sardığım zaman hiç olmazsa sünnete uygun Peygamber Efendimiz’e ecdadımıza uygun bir hareket yapıyorum.

Peki sen ne yapıyorsun, senin bu hâlin ne?

Sakal yok, bıyık yok; kravat var, pantolon vs.

Sen Batılısın! Sen raydan çıkmışsın! Onu görmüyor:

“Sakalla iş olmaz...”

Peki, kravatla mı olur!

“Mâzi sevmekle iş olmaz...”

Peki, Avrupalı mâziyi sevmiyor mu? Buram buram mâzi tütürüyor şehirlerinde, her işinde mâzi sevgisi!..

Yahya Kemal;

“Kökü mâzide olan âtiyim!” diyor.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29 Rebîü'l-Âhir 1421 / 01.08.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

